

A l'inici del segle XX el Masnou va haver d'adaptar-se a una nova realitat econòmica provocada per la decadència de la marina de vela, l'aparició del ferrocarril i el procés industrialitzador. La seva proximitat amb Barcelona feia del Masnou un lloc òptim on instal·lar indústries, alhora que hi havia la mà d'obra necessària per treballar a les fàbriques, ja que a partir de l'any 1900 la població del Masnou viu un procés gradual de creixement.

Un recorregut per la nostra vila ens mostra les empremtes d'aquest passat industrial: Ca n'Humet, Can Xala, o la Fàbrica de "Aguardientes y Licores" on es produïa l'anís "el Gato".

1 CA N'HUMET

(C/ Fontanills, núm. 77-79)
Cap al 1920, Eduard Domènech i Muntaner (germà del famós arquitecte Lluís Domènech i Muntaner) va instal·lar una impremta al carrer Fontanills, que correspon a part de l'estructura de l'actual edifici conegut com Ca n'Humet. L'arquitecte va ser Francesc Guàrdia i Vial (gendre de Lluís Domènech i Muntaner). Durant la Guerra Civil s'hi va instal·lar la Cooperativa de Pintors del Masnou, i acabada la guerra, es va transformar en una fàbrica de filatures i llanes de la família Humet.

2 MINA - MUSEU

(Plaça Ocatà)
Les mines eren l'antic sistema de distribució de l'aigua dels habitants del Masnou. A la Mina-Museu observem el sistema de captació i distribució de l'aigua des de les vetes fins als habitatges dels propietaris que n'havien comprat el dret, mitjançant pous, galeries excavades al subsòl, repartidors i plomeres.

3 REPARTIDORS

(C/ Fontanills, núm. 96 / C/ Mestres Vila, núm. 46 / C/ Jaume I, núm. 56 i 180)
La xarxa de distribució de l'aigua de les mines fins als habitatges ha caracteritzat el paisatge masnoví amb els repartidors, que funcionen per gravetat, per això tant poden estar situats en el subsòl com en una torre, ja que tot depèn de l'orografia del terreny.

4 FÀBRICA DE "HILOS EL PINO"

(C/ Joan Roig, núm. 1)
En aquest edifici conegut com la fabriqueta l'any 1901 comença la fabricació de gènere de punt, encara que durant la seva vida també ha fet les funcions de magatzem de grans, d'església parroquial, escola...

5 CAN XALA

(C/ Mossèn Jacint Verdaguer, núm. 51)
La primera notícia que tenim de la fàbrica Sensat de filats i teixits de cotó, i del seu primer propietari Josep Sensat i Germans, és de l'any 1841 on ens apareix com a productora de veles per a vaixells. Aquesta fàbrica va ser una de les primeres de Catalunya en incorporar la màquina de vapor al sistema productiu.

6 FÀBRICA DE "AGUARDIENTES Y LICORES" (S.A. CISA)

(C/ Mossèn Jacint Verdaguer, núm. 35)
Propietat de Joaquim Piera va produir vins i licors com l'anís "el Gato" i el licor Manon, un excel·lent tònic digestiu. Aquesta fàbrica de vermut produïa 16.000 litres anuals.

7 EL TREN

(Estació del Masnou i d'Ocatà)
L'esplendor de la Marina de Vela al Masnou va finalitzar l'últim terç del segle XIX, amb l'aparició del ferrocarril com a sistema més econòmic per fer el transport terrestre, i amb el naixement, ràpidament, d'empreses de transport naval amb propulsió a vapor.

EL MASNOU, ESPAI DE DONES

Aquest itinerari pretén donar una visió global dels espais vinculats a les dones. La llar era l'únic àmbit que pertanyia exclusivament a la dona i lloc on desenvolupava les activitats domèstiques no remunerades. Altres espais eren els safareïjos, l'escola de nenes, i en l'àmbit del treball remunerat a les fàbriques tèxtils, era el que emprava una majoria de dones.

1 MERCAT VELL

(Plaça Ocatà)
Al llarg de la història al Masnou hi va haver la plaça del Mercat d'Ocatà, una plaça de "mercados y públicas funciones", i l'antic mercat, el Mercat Vell a la carretera de Barcelona, que l'any 1820 es deia plaça de la "carnisseria i peixeria", que es va cobrir amb una marquesina l'any 1932 i que va ser el mercat municipal fins l'any 1995.

2 SOLEDAD MARTÍNEZ GARCÍA

(C/ Pintor Miquel Villà, s/n)
Pintora activa i compromesa que va viure al Masnou on va treballar amb el pintor Miquel Villà. En els seus quadres van quedar reflectits tots els paisatges dels llocs on va estar: els carrers de la ciutat de Barcelona, El Masnou, Mallorca, París, Mèxic...

3 ROSA SENSAT

(C/ Pere Grau, 32)
Va néixer al Masnou el 1873 i és una de les figures cabdals de la renovació pedagògica a Catalunya. Les seves experiències pedagògiques van ser recollides en els llibres *Vers una nova escola* i *Les ciències de la vida de la llar*, entre altres.

4 SAFAREIG

(Passeig Marítim, enfront Prat de la Riba, núm. 46)
Per realitzar les tasques domèstiques tradicionalment pròpies, les dones han hagut de sortir de l'àmbit estrictament domèstic de la casa: fonts d'aigua, mercats, safareïjos... que es van convertir en espais de trobada.

5 ESCOLÀPIES

(Jaume I, núm. 3)
Paula de Montal, fundadora de l'ordre de les Escolàpies, va arribar al Masnou l'any 1852 per obrir una escola de nenes en el mateix lloc on a iniciativa d'un grup de pares, unes monges d'origen francès, les Religioses de la Concepció de Mataró, l'any 1848 havien obert una escola. L'edifici de l'actual escola es va començar a construir l'any 1857.

6 MARIA CANALETA

(C/ Pintor Domènech Farré, núm. 13-15)
En la pràctica de l'ensenyament les dones han tingut un protagonisme destacat. Maria Canaleta va ser una mestra molt interessada pels nous mètodes de la Nova Escola Catalana, fundada per en Francesc Ferrer i Guàrdia. Amb la jubilació no va acabar la seva tasca com a pedagoga, ja que va continuar treballant com a voluntària a l'escola per analfabets de fàbrica Maristany, que aplegava majoritàriament mà d'obra femenina.

7 CASA CARRER - HABITATGE

(C/ Sant Francesc d'Assís, núm. 8)
Tradicionalment, a la nostra cultura, la dona ha estat considerada com la responsable de l'espai privat, que té la seva màxima expressió a l'àmbit domèstic: la casa, que era l'espai que pertocava a la dona. També, però les cases han estat l'espai on les dones han desenvolupat tradicionalment ofícies.

8 CASES AMB PATI

(C/ Sant Cristòfol, núm. 32-38)
Al segle XIX, dins el món mariner les dones passaven llargues temporades soles, ja que els marits s'absentaven de la llar per realitzar llargs viatges transoceànics. A causa d'aquest fet, els patis de les cases eren llocs on les dones passaven força temps.

9 CASA DEL MARQUÉS

(C/ Joan Carles I, s/n)
Edifici d'estil neoclàssic francès propietat de Romà Fabra i Puig i Marcel·lina Monteys, primers marquesos del Masnou. L'arquitecte va ser Salvador Vinyals Sabaté (1902).

Dones treballant a la fàbrica coneguda com Can Xala, que es dedicava a les filatures i teixits de cotó per a lones, i que es va establir al Masnou l'any 1846.

Núm. registre: 2321
Autor: desconegut
Procedència: Arxiu Municipal del Masnou
Data: primer terç del segle XX

■ Itineraris pel patrimoni de la vila del Masnou

Aquest fullet és la segona part d'un seguit de recorreguts sobre el patrimoni històric i natural que es pot contemplar pels carrers de la vila del Masnou. Es pot realitzar amb un guia (fent reserva de grup) o bé de forma lliure.

Durada de la visita: 3 hores aproximadament

Nombre de participants: un mínim de 20 persones

Preu: 4 € per persona

Informació i inscripcions: 93 540 50 02 (de 8 a 15 h i de 17 a 20 h)

Cal fer reserva prèviament

museu.nautica@elmasnou.net - www.elmasnou.net

■ EL MUSEU MUNICIPAL DE NÀUTICA DEL MASNOU

El Museu Municipal de Nàutica del Masnou va néixer l'any 1962 per iniciativa d'un grup de ciutadans estusiasmats per conservar el patrimoni local.

La visita a aquesta instal·lació permet descobrir part dels testimonis materials de la història local, tant els objectes que demostren la tradició marinera del municipi com les importants peces provinents d'excavacions arqueològiques realitzades a la vila.

Preu: general 2 € i reduït 1€. Entrada gratuïta mentre hi ha exposicions temporals

Informació i inscripcions:
93 540 50 02
(de 8 a 15 h i de 17 a 20 h)
museu.nautica@elmasnou.net
www.elmasnou.net

Adreça: Edifici Centre
C/ Josep Pujadas Truch, 1 A
08320 El Masnou

Estació de tren: Ocata

Serveis: Activitats i tallers infantils

Fotografies: Josep Puig.

2

Itineraris
pel patrimoni
de la vila

PASSEJADES PEL MASNOU

Patronat Municipal del Masnou

Ajuntament
del Masnou

